

VASTUULLISTA AVOINTA OPPIMISTA

Koronaepidemia on viimeistään osoittanut, miten yhteiskunnallisesti tärkeää on oppimisen digitalisoituminen ja siitä seuraava oppimismahdollisuuksien avautuminen ja monipuolistuminen. Toukokuussa julkiselle kommentoinnille tullut ensimmäinen osa oppimisen ja oppimateriaalien avoimuuden linjauksesta on tärkeä askel avoimen oppimisen edistämiseksi.

Linjaus koskee erityisesti korkeakoulu- ja tutkimusyhteisössä tehtävää työtä oppimisen avoimuuden hyväksi. Linjauksen ensimmäisen luonnoksen on laatinut laajapohjainen työryhmä, jossa edustettuina ovat korkeakoulujen lisäksi olleet esimerkiksi Opetushallitus, Opetusalan ammattijärjestö (OAJ), Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ja CSC – Tieteen tietotekniikan keskus OY.

Laadusta tinkimättä

Oppimisen avaaminen nähdään linjausluonnoksessa oppimisen laatua parantavana tekijänä. Kun oppimismahdollisuudet eivät enää ole sidoksissa tiettyyn aikaan ja paikkaan tai rajallisiin oppimiskonteksteihin, opetusta ja oppimisen välineitä pystytään entistä paremmin räätälöimään moninaisten oppijoiden tarpeisiin sopivaksi. Avoimesti saatavilla ja muokattavissa olevaa opetusta ja oppimateriaaleja pystytään helpommin sovittamaan eri kielille ja erilaisiin kulttuurisiin viitekehyksiin.

Samalla linjausluonnoksessa myös huomoidaan, että avoimesti saatavilla oleva opetus ja oppimateriaalit eivät yksinään korvaa laadukasta lähiopetusta. Siksi linjauksessa muistutetaan korkeakouluja huolehtimaan myös opetuksensa kokonaislaadusta.

Lisäksi linjausluonnoksessa painotetaan keskeisenä periaatteena, ettei opetuksen avaaminen saa tapahtua vastuuttomasti. Esimerkiksi tekijänoikeuksia on kunnioitettava, kun opetusta ja siihen käytettyjä materiaaleja lähdetään avaamaan laajemmalle yleisölle. On siis aina opettajan tai op-

pimateriaalin tekijän oma valinta, avaako hän opetustaan tai oppimateriaaliaan.

Pakottamisen sijaan linjausluonnos kehottaa kin kannustamaan opetuksen avaamiseen. Hyvä rohkaisukeino olisi, jos oppimisen avoimuuden edistäminen vaikuttaisi positiivisesti opettajien uranäkymiin. Lisäksi opettajille olisi hyvä antaa riittävästi työaikaa esimerkiksi avoimien oppimateriaalien kehittämiseen, jotta kehittämistä ei tarvitsisi tehdä omalla ajalla ja yötyönä.

Oppimateriaalit avoimeksi

Linjauksen kommentoitavana oleva ensimmäinen osa keskittyy ennen kaikkea oppimateriaalien avaamiseen. Linjauksen tuleva toinen osa käsittelee avoimia opetus käytäntöjä.

Linjauksen yhtenä tavoitteena on innostaa suomalaisen korkeakoulu- ja tutkimusyhteisön toimijoita kehittämään kaikilta eri aloilta oppimiskäyttöön hyvin soveltuvia avoimia materiaaleja, joita myös laaja yleisö pystyisi hyödyntämään. Avoimia oppimateriaaleja kehitetään ensisijaisesti korkeakouluissa, mutta linjaus kannustaa myös esimerkiksi tutkimuslaitoksia ja tieteellisiä seuroja osallistumaan kehitystyöhön.

Tärkeä edellytys avoimien oppimateriaalien määrän ja laadun kasvattamiselle on niihin liittyvien valmiuksien lisääminen. Kansallisella tasolla on jo perustettu digitaalinen kirjasto, johon avoimet oppimateriaalit voi tallentaa. Lisäksi suunnitteilla on monenlaisia suosituksia ja ohjeistuksia avoimien oppimateriaalien laatimiseen. Yksittäisiä organisaatioita linjausluonnos kehottaa järjestämään palveluita, jotka tukevat, opastavat ja neuvovat opettajia avoimien oppimateriaalien kehittämiseksi.

Avoimen tieteen koordinaatio – Tieteellisten seurain valtuuskunta